

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 122. — Hirdetése: díjazás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetés ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hogyan „kosztol” a legényember Kanizsán.

Hogy a reggeli tejeskávé árát a kávésok hatósági engedéllyel 70 fillérről 90 fillérré emelték fel, egy kávéházi asztalnál, melyet csupa legényember ült körül megindult a panaszok sora, melyből kitűnt, hogy és miképpen esik áldozatul a szegény jóllakni akaró legényember Kanizsán, az általános ételmiszer uszorán felül és a vendéglők, kávéházak és az úgynevezett „kosztos-helyek” színpolyáinak.

Nem lesz érdektelen egy-két adatot nyilvánosságra hozni.

kezdődik a reggelinél. Természetesen minden kávéházban reggelizik, mert a lakásadónok a tejhiány miatt nem adhatnak reggelit. Ez most 90 fillér, kenyér 6 fillér volna, de 10 fillér, borralóval fizetőnek 10 fillér, kiszolgálónak 10 fillér. Összesen 1 K 20 fillér. Ha teát iszik az illető és valamit harapni akar hozzá, az belekerül 4-5 K-ba.

Ebédelni mindig a vendéglőben próbál először. Ine egy egyszerű menü: Leves 60 fillér, egy sült 3 K. 60 fillér, egy

tésztá 1. 60 — 2. — K. egy kenyér 10 fillér. A legszerényebb ebéd borralóval, de bor nélkül 5 K. 50 fillér. De ha néha egy kis főzeléket, vasárnap egy kis tortát megkíván (1 K. 50 f.) és megiszik szerényen két deci boroskát, úgy elfizet 10—12 koronát, hogy észre sem veszi, hogy jött össze.

A vacsora a vendéglőben majd ugyanannyiba jön, mint az ebéd. Volt olyan, aki a kávéházban próbálta letudni. No az jól járt. Kért két tojást pohárban. Véletlenül abba a cugos kávéháza ment, ahol 2 korona 40 fillért számláltak érte. A tojás bűdös is volt, kevés is volt. Kért egy vajjas kenyert: egy adag vaj 1 korona 20 f., kenyér 10 fillér. De mintha valami hiányzott volna, kér egy teát, 1 korona 50 fillér. Fizet 5 korona 30 fillért, borralóval 5 korona 50 fillért. Hisz ennyiért vendéglőben ebédet volna, sőt hajt szegény és éhesen hazamegy.

Aki „kosztos” helyre tesz szert, szintén jól jár. A normális ár egy óra 180 korona. Az első két napon kap levest, főzeléket feltéttel és tésztát. A harmadik napon bejelentik, hogy nincs tésztá, mert nincs liszt. A koszt jósága is kezd nagyon

hullámnázi fel és le és inkább le, mint fel. Egy szép napon az a meglepetés éri, hogy mincs kenyér az ebédhez. Hja, nincs elég kenyérjegy, az urak nem hoznak, jelenti ki a kosztos asszony durcás arccal, s úgy telesírja a fejét a szegény kosztosnak, hogy az már az egész ebédet elengedné. Végre a koszt, röviden szólva: komisz lesz. Ekkor otthagya, elmegy másfelé, s kezdődik előlről a séta.

Vannak olyan kosztos helyek, hol csak 120 koronát kell fizetni egy óra. Ezek aztán még a moslékukból is oly keveset adnak, hogy a pasas háromszorosan ráfizet.

Hogy a kosztadó asszonyokkal fojton mizéria van a tésztá és kenyér körül, annak oka, hogy nagyon sok katona étkezik künt, kik nem adhatnak jegyet, s ezeket is a civilek jegyeiből elégítik ki. Így aztán koplal mindkét társaság.

Szegény legényember ilyenformán mindig éhes lévén, néha rávetemedik, hogy a kávéházban uszonára, vagy vacsora után eszik valamit. Az csak a következő szerény árákat fizeti: Debreceni 3.—, sonkáskenyér 2-50, vaj 1-20, tea 1-80 csokoládé kávé (1 deci) 2-50, 1 alma 1-20, 1 körte 1-60 K.

A művészet pártolásáról.*

Írta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

MŰVÉSZET AZ ÉLET TISZTULTABB SZFÉRÁJA — Az ember az anyag bilineseit e téren dobja le magáról, s tépi ki magát a korlátosság talajából, hogy magasabbra szárnyaljon s elhagyja a port, amely minduntalan hozzátapad.

Ez az a terület, ahol minden alkotó ember egyenlő s ugyanaz a professio iuris — ahol a formatökéletesség erőivel kifejezese juttathatja, ami belkében megfogant, és s külső megnyilvánulást keres.

A lélek a művészet valamely ágában revelálja önmagát legmegfelelőbben.

Amikor az ember tragikus sorsának neki indult, az élet nyomorúságának enyhítésére egy érzéket hozott magával, hogy a szívet beletudja vinni eslekedetibe, szavaiba egyaránt.

Érvel az érzékével tör át az élet ridegségén, hogy abba valami ödeset, meglepet, változatot és kifejezést vigyen be, ami — míg egy rászórló képzelő-erőnek különösen bő tárgyat ad, — az életet is átalakítja, hogy az sima; megértő, egységesítő hatást legyen, hogy abból minden kibújjon, ami az életutját darabossá, kellemetlenné teszi.

Ebből a szempontból nézem én ma a művészet-

*A III. matinéjánál tartott felolvasás.

et általánosságban, mikor néhány szóval önk előtt arról szólok.

Különbséget nem teszok közöttük.

Nem határolok el biodalmukat, hanem — mint egyik imádójuk az enthoziasztia lelkesedésével szolok róla s magasztalom minden ágában, valamennyi alkotásában.

Benne látom azt a ragyogó napot, amely egy sajátosság, külön életet teremt a földön és sugárzószóndá mindent bevon, mindent megaranyoz, hogy elfeledjék az életnek minden baját, minden keservét.

Minden művészet, illetve annak minden ága, a szép kifejezésére törekszik.

S ha a szép fogalmával teljesen tisztában nem is vagyunk, a fődolog, hogy ilyen vagy olyan formában megragadjon bennünket s látása, mélységes megindulást vezessen.

A láng-lme tőze, mely behatolva valamely művészi ág anyagába, kristályossá teszi vibráló erőjével, majd itt, majd ott juttatja: érvényre a szép diadalát. S nézetem szerint ezek az emberiség igazi jötevői, mert az élet értékeit ők növelik, értelmét nevesebb tartalommal ok töltik ki.

A többi ember már csak a terített asztalhoz ül s belsőpő diádját élvezzi azt, amit az invenciozus szellemek eléjük tártak.

Az élet iskolájában fontos szerepe van a művészetnek, mint pedagógusnak.

En inen váróm az élet ellentétjeinek megszünetését s a szociális harmónia létrejöttét.

Minden szociális elmélet hiábavaló s csak inga-tag kísérlet marad, mely még jobban mélyíti az ellentéteket; s szakítja szélesebbre az áthidalhatatlan út, amely embert-embertől, osztályt-osztálytól elválaszt.

De mely örömmel nézem én azt az ember-osemet, amely a művészet valamely ágának hőddolva, összejön s ledobva magáról mindent — ami elválaszt, a tiszta élvezet boldogító tudatának adja át magát s egygy olvad valamely művészi szemnek a szemléletében, vagy hallásában, lelke durva ösztöneit feleli s fékzi is.

S mikor ezt hangostatom (!) Önökhöz fordulok. Nem célok itt s szörakozató matiné keretén belül a művészet lényegéről s tulajdonságairól tudományosan essayt írni, hanem csak azt akarom, hogy főbb konturvonalakban érintve annak mivoltát életünk e valóban mosoha gyermeke iránt kedvet, szeretetet s lelkesítést ösztökél.

Mint a pedagógia egyik igénytelen napszámosa itt is taunitani akarok.

Nem világrengető eszmék és utópiai diadalnak akarok utat törni, hanem embertársaim siető tömege felé azt akarom oda kiáltani — álljunk meg valamely művészi ág mellett s tanulmányozzuk azt, akasztuk ki a benne rejlő szépségeket s diszitalak fel azaz életünket és környezetünket.

Mert az élet csak úgy lesz elvieselhető, ha a gondok közül némelykor valamely művészet virágos kertjébe menekülünk.

Hogy mit nyerne a vendéglősök, kávések, kosztadók ezen, élénken illusztrálja, hogy 1 kiló marhahús 8 K és a vendéglős ad belőle 8 adagot 3 K 60 fillérével, a „kosztóasszony” pedig 10 adagot csánál belőle. A kávé pedig 5 K ára teából 400 K-t árul, ki és egy rud (csokoládéból), melynek ára legfeljebb 1 K 50 f, csinál 3—4 „csokoládét” 2 K 50 fillérével. És ez így megy az egész vonalon.

Most természetszerűen a következőre, hogy apellálják az összes illetékes hatóságokhoz, hogy változtassanak e lehetetlen állapotokon. Nem, nem teszem, mert akkor is csak így maradna minden, csak úgy fizetne — és éhezne a legény — és künn kosztoló ember, mint eddig. Elmondtam mindezeket kuriózitásból, meg aztán jól esik néha „kipanaszkodni magamat”, mert én is a kisanyargatot, kizipolyozott és mindig éhes szegény legényemberek közül való vagyok. (—)

P. Regalát távozása.

Futó tüzékné terjedt el a városban, hogy Horváth Regalát ferences atyát rendfőnöke Budapestre helyezte át sekretye igazgatójának. A jölelő pátert őszinte fájdalom kíséri távozásában. Az egyszerű szerzetes nagy lelki hatalomra nőtte ki magát a lelkek országában. Jóságos szavai sebeket gyógyítottak, kétségeket oszlattak el s megnyugvást vittek a nyugtalan lelkekre. A lelki béke megteremtője a legnagyobb tiszteltetésben és szeretetben állott a város és vidéke sok ezer katolikus hívői előtt, akik távozását most őszintén bánják s kéréssel is akarnak fordulni a ferences atyák jölelő rendfőnökéhez, hogy Regalát atyát helyezze vissza Nagykanizsára.

Ez az egyetlen közkezes, amelyet mindannyiunknak értékelünk és becsülünk kefi.

Részeket nem szabad belőle kihalítani senkinek sem.

Maradjon az meg egész emberiség tulajdonának esetleges hibával, botlásával, fenségés és tulajdonosságával egyaránt.

S itt különösen a szülőköz fordulok.

A világnak nem csupán ridig értelemre, számító elmére van szükség, hanem szívire is.

As értelem legtöbbször a számító élet útvesztőibe téved s ha következetes is marad, melegséget, megértést alig sugároz.

Grandiózus méretű alkotásai az életnek sok szolgálatot tehetnek, kényelmet szerezhetnek — de megértést ritkán termelnek.

Ide — hogy előbbi analógiához térjek vissza — a művészet jóságos sugárzó zónére van szűkölk, amely a talán tillengő értelem rovására az érzés bensőségének s a szívnek is biztosít helyet az életben.

Tessék csak oda fordulni ama kis csapatok felé, amelyek a művészetnek apótoi, ml más az ő életük akár szóbeli falán belül, akár kinn a szabadban.

Mint omlik le róluk a rang, a kor különbsége a óradnak egygy a szép élvezetben, amely a zenéből, festészetből kiárad s a léleknek igaz táplálékot ad.

Nincs közöttük szétválásztó sorompó, felédik az élet bajját, fáradsalmát s küzdelmét, félreértésűit mint egy szív, egy lélek a sok testben egygy olvadva élnek.

Nos, a művészet rajongóinak kis csoportbéli éllete megisméltódnék a nagyrilágban, az egész emberben is.

Ahol a citrom virágzik.

Ahol a citrom virágzik

*S mirihus, babér magasra hajt,
S a lagunak hullámán,
Savindon hang ad halk zsbajj,
Most ágyszó dörögjél,
Reszket a kékes levegő —
Így változik minden a földön,
Ember, eszmék, lény s az idő.*

*Szent-Márk temploma diss lerén,
Hol andaloga jártam én,
S számlálgattam ezeryni számban,
Gálambjait a tér kövén,
Most kopogós lépek meszén,
Szerte röpven a sok madár,
Mintha tudók, hogy e lépteken,
Ezer vész lámad és halál.*

*Holdas éjek poezisének
Vége; a sátras gondolok,
Nem röpítenk szerelmes ifjut,
Kit hölgye les ablakon át —
Nem csaltan el szerelmi csók ...
S a hold oda fenn nem nevel ...
A légen át gyölk süvöinek,
S hogy ez így van, bánt engemet.*

*Troubadurok hazája néked,
Maradt volna kezede' tant,
As operák álmatag lónját
Halgatnád s ne harci morajt,
„Ernauin” s „Mártha” már soha,
Nem hódít virágid közzit;
Bűkösóddal mesés világot,
Bűbája mind elköltöztöt.*

Zombory Gyula

Ha oly onfeledtű teszi a keveset, amely édes gyermekként apolja, melengeli a művészetet köröben, s annyira összelorja-tja őket, mint egy eszme sem, és semmi más érzés sem, az életnek ne lehetne ez megismételni nyugított kiadásban, hogy az egész emberiség a szépet, a művészetért való rajongásban egyesüljön, ez legyen boldogítója, élet e félreérteséinek elsímítója. Az azonos érzésektől hervló szív még rto, amely az ellenségeskedést kerüli s minden lüktetésével azt hirdeti — legyünk egyek, szeressük a szépet s lelkesedjünk azért megnyilvánuló művészi formáiban.

Ki mondán azt, hogy békére s megértésre az életben nincs szükség.

A harc, a küzdelem után járó béke sohasem ér fel egy megértő élet örömével.

S a művészet szeretete ezt biztosítja.

Összehozza az embert, az emberrel.

Egymás mellé állítja őket, hogy elfeledve magukat abban olvadjanak össze, ami a legistább, sa-lakultán élvezet.

Méltóztassanak egy impozáns koncert terem halgatóságát elképzelni, a sok ezer embert mint urajla egy érzés, egy imádát, vagy egy nagy társat, muzeum szemlélő közönséget, amelyen az élet surlóságának semmi nyoma s úgy jár-ek ott, mintha egy más világ népe volna s nem a föld, amelyen a lét-ért való küzdelem anyai borikátot emel ember s ember közé.

S ha idáig eljötték velem, a lelkesedésen túl tegyünk egy lépést a gyakorlati életbe — s neveljük az ifjúságot, a gyermekeszeget a művészet valamely ágában.

Nem tekintve most ennek morális erajét, hogy

Művészestély.

A Szociális Misszió, a gyermekvédelmi szervezet vasárnap este a Polgári Egylet nagyteremében művészestélyt rendezett. Az est, amely az ifjai hangversenyeket megnyitotta — márteiben, műsor számaiban nagyon s hatásosnak ígérkezett; a várakozást be is váltotta, a melyet hozzájárult a szép számban megjelent közönség. Az estet Grieg G-dur szonátájával nyitotta meg Peschek Ignác hegedűművész. Peschek játékaival érdemlegesen már sokat foglalkoztunk. Mindama szép tulajdonságokat kellene felsorolnunk unjonan, amelyekkel játékát a mulmban dicserünk meg. Tonusa zengő, technikája kiforrott volt, tegnap játékában is. Mesteri kísérettel alkalmazkodott Kozák Ferenc Peschek hegedűjátékához. Önálló zongora számának megválasztásában azonban már nem volt oly szerencsés. Liszt 15-ik rapozódiáját nagy művészettel játszotta, de a hálálán darabkából nem tudott annyi sikerre válot kihozni, amennyi kétségtelen tudása, művészet megérdemelt volna. Bach-Gunnd Ave Mariáját Heltai József kisasszony ének-művészóné énekelte. Hegedűn virtuos módon Peschek, zongorán pedig Kozák kísérette. Mindkét kíséret mesteri volt. Heltai kisasszony remek szép éneke, akinek ez ünnepi száma — nagy tetszésre talált. Őszintán üdvözölték fellépése alkalmával tisztelő s művészi tudása és istenadta nagy tehetsége igaz dícséretet aratott ebben, valamint a másik számban — Dvorszák: Ruszalka — amelyet Neumann Károly ki-értő ide hangjával. Magyar dalaiiban igazabb diadal aratott, különösen a Lilionszál e. műdal előadása kellett nagy hatást. Eugen Osoegőn előadására Neumann Károly szerzett gyönyörűséget. A műsor második részét Lendvai Renée és Jenkik Jozsef táncja nyitotta meg. Plasztikus, szép kifejező s határozottan művészi volt e szám, amelyet örömmel ismételtett volna meg a közönség. Lendvai kisasszony partnerével együtt nagy diadal aratott Liszt 2-ik rapozódiájára Jenkik szép táncelőlényt produkált. A zongora kíséretben Kozák adta művésztete újabb jelét. Weiss Edith, Lajpegi Busi, Zerkowitz Hanna,

az ifjút, a gyermeket az idő nemess felhasználásával sok rossztól távol tartja — nézzük azt a lelki kincsét, amelyet eme neveléssel biztosított neki — hogy az életnek sok ezer lélek előtt ismeretlen szép-égeiben tudjon gyönyörködni, hogy színt, formát lásson a nagy kozmoszban, megkapjon jelenetek legyenek lelke szórakoztatót s a hangok fenségese harmoniájából ennek szerete öt átvigye az életbe, az ember-társakkal való érintkezésbe.

Egész rajongással mondom el e meggyőződésen, a szeretetben s tanácsom minden szülő szívé táblájára írni.

Én igen sokat várok a művészetért való rajongástól.

Hogy az élet más alapokra helyeződjék, mint amelyekben ma, annak harca, küzdelme folyik — azt onnan reménylen.

Minden flözóflán csodót valhat s nyomorúságha poványosodhatik, de ez a meggyőződés élet-örösrnek ígérkezik arra, hogy a társadalmi ellentéték elinivelőlődjának.

Tanítsuk az életnek ilyen örömeire az embereket, hogy a szemekből kifiljon a gyűlölség tize, az areról továnijuk az elkeseredés s a harag radóli ésimuljanak, hogy gyönyörűség, lágyág, valami éterikus önomság legyen érezhető az egész életben, mint egy hangulatos pasztellképnek vagy egy finom, dal-lamos szép-égektől zsongó zenei alkotásón.

A haladást az ember más sokféle uton kereszte. Tapogatózt utánna erekekben át.

Hogy annak magását soha el nem érte, a hiba, a tévedés forrása az, mert a művészeztől nem kért tanácsot.

(Vége kör.)

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.
Adakozzunk a háboru rokkantjainak és családjainak.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történelmi fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekesebb és társadalmilag fontosabb, amely még egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyű stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrakereskedő számára szükséges. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Új Idők.** A világháboru legutóbbi krónikása. Irtaiban és képekben az **Új Idők.** A mi érdekes események a négy világháboru harcainak történetét, azt mind elénk tárja felelő szövegek képekben. Érdekes, művészi művelésű és előkelő ízlés jellemzi Horvát Ferenccel együtt, az **Új Idők.** melynek minden száma aktuális közleményekben, előbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A **„Vasárnapi Újság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. „Világ krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Váci-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb új-ág a magyar újságok között, felvére 2 korona 40 fillér.

— A **„Hét”** szépirodalmi és művészeti hirtelét (szarkasztikus Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A külön lapot mellegen ajánljuk olvasni figyelemmel. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 16/a. — Előfizetési ár felvére 10 kor. Mutatványzámat kézzel sikkal küld a kiadóhivatal.

— Egy irrodanó, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végerte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

NÉVJEGYEK

addig még nem látottak nagy választékban jutányos áron készítettnek
Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

BERLIN színház-ban
Nagykanizsán, Erzsébet-tér
Szarvas-Szálloda

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematográfia főszereplője és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legvალატottabb moziműsort mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgósínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló szalon zenekar szolgáltatja. Minden nap tartatik előadás. A m. tisztelt közönség szives pártfogását és az előadáson való pontos megjelenését tisztelettel kéri. Az igazgatóság.

Szeretetadományokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Különítménye: Budapest, VI., Váci-utca 38.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! — Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Adakozzunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar uri közönség napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminechét éves rendületlen és változatos programja
A magyarországi Hét állja és tartja és küzd érte idegen áramlatoknak minden rohamával szemközt.
Programjakkal egységes politikai gondolat emelkedett megnyilatkozásai.
Társadalmi regényei irodalmi értékek és szórakoztatók.
Tudósításai frissek, kimerítők és megbízhatók.
Szerkesztésében izléses, komoly és gondos.
A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely júliuscéljével új előfizetést nyit előfizetési ára: egész évre 38 korona felvére 19 korona, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 5 fillér.
A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Róck-Szálloda u. 4. sz.

A huszonöt éves „Magyarország”

Teljes függetlenségünk kivívása a a nemzeti demokráta állam képzését ezzel a rövid programmal állott az ország népe elé 1893. évszén a magyar hirtelrodalom gyorsan erőre kapott hajléka. A „Magyarország” Kris, energikus volt a hang, amelyen megszólalt, új szerű, modern a tartalmi elrendezése, a megjelenésnek idejével, hogy már az esti órákban közli az elmulat nap eseményeinek egész anyagát, iskolái emelint és példát statuál azzal, hogyau kell becsületes megmaradni az egyenes uton, a rövid szavakra szűrités, de mily sokat magában foglaló programmu mellett Pártok és kormányok jötték és taktak, 25 év mulott el a legújabb kor történelméből a a „Magyarország”, amelyen Lovász Márton dr. orsz. képviselő, a függetlenségi magyar politika elhárítása a főszereplője és Magyar Élek a teljes szerkesztője, történelv erővel halad ma is a magyarországi boldogulásáért küzdők első sorában. A független, a maga népének jogot, szellemi és anyagi javakat biztosító Magyarország volt az ideáljuk, a „Magyarország” magalkotásának s ennek az eszmének a szolgáltatásában állanak ma is a nagy lapvállalat vezetői és közkatonái egyaránt. És a vezetőeszmé irányítója ebben az új-ágban mindennek politikának és szépirodalomnak, ezért küzdenek hasábján az ország első publicistái írói, költői és újságírói. A lobogó nemzeti érzés, az őszinte demokráta szellem szerezte meg a „Magyarország”-nak, 25 év harcainak sok tüzese diadalmát, segítette át az akadályokon, amiket nyílt és aljas módon ellenségek gördítettek előbe s jutaltta el egyik sarkalatos programjának, az általános választói jognak megvalósulásáig. Az első negyedszázad végén a választói jog a „Magyarország” küzdelmének mérföldköve. De éppen olyan lélekkel a „Magyarország”-nak küzdelme a béke érdekében. Az intézményes, a döntéshozásról és a felelősségről szót hangoztató tartós békeknek előmozdító a „Magyarország” bontotta ki a magyar publicisztikában és jutaltta el egyik sarkalatos programjának, az általános választói jognak megvalósulásáig. Az első negyedszázad végén a választói jog a „Magyarország” küzdelmének mérföldköve. De éppen olyan lélekkel a „Magyarország”-nak küzdelme a béke érdekében. Az intézményes, a döntéshozásról és a felelősségről szót hangoztató tartós békeknek előmozdító a „Magyarország” bontotta ki a magyar publicisztikában és jutaltta el egyik sarkalatos programjának, az általános választói jognak megvalósulásáig.

A „Magyarország” előfizetési ára egész évre 56 Kor, felvére 28 K, negyedévre 14 K, 1 hóre 5 Korona.

Darabos barna szenet, Por- és daraszenet, Meszet

ajánl azonnali szállítására
Bergstein Pál
közszén- és termény-nagykereskedő
SZOMBATHELY.
Interurban, telefon 355.

— Adakozzunk a Vörös Kereszt Egyeletnek.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF
KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok nagy raktára.

Nyomatott a laptulajdonos Wajdits József könyvnyomdájában. Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deakter 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseket díjazás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félve 6 korona, negyedévre 3 korona 60 fillér. —
Egyes szám ára 20 fillér.

Mit veszítettünk a háboruban?

Irta: Madzsar József dr. egyetemi magántanár,
a Stefánia Szövetség ügyvezető igazgatója.

A háborús embervesztésről csak úgy kaphatunk képet, ha annak forrásait egyenként vesszük vizsgálat alá.

Az első a véres vesztés. Az elesettek és elhaltak számának nagyságáról ma még pontos adatunk nincsen, de a háború három éves tartama alatt neutrális országokban végzett számítások szerint Magyarországon körülbelül félmillióra lehet tenni az embervesztést. Ez a vesztés tehát annyit jelent, hogy az ország munkaképes korban levő férflakosságának körülbelül 12 százaléka elesett. Már ez is az ország termelőképességének jelentékeny csökkenését jelenti, még ha ezt bizonyos mértékig a nőknek a munkába való betevésével bevonásával és a munkaerő jobb kihasználásával pótolni is tudjuk.

A vesztésig másik forrása az itthonmaradottak halálzásának emelkedése 1915-ben Magyarországon a polgári lakosság között is mintegy 30.000-rel több volt a halottak száma, mint az előző években, holott a férflakosság jelentékeny része katonai szolgálatot teljesített. Ekkor tehát a

kevesebb itthonmaradt közül többen haltak meg, mint normális esztendőben. 1916-ban természetesen a születések csökkenése és ennél fogva a csecsemőhalálozás abszolút számának jelentékeny csökkenése következtében a halálozás abszolút száma is csökkent, a normális évek körülbelül félmillió számával szemben mintegy 430.000-re. Még ez a szám is a normálisnál nagyobb halálozást jelent, ha ez a hadban nem álló polgári népesség számához arányítjuk.

A csökkenés harmadik forrása a születések elmaradása. Az utolsó évek átlag 640.000-nyl születésével szemben 1915-ben 434.000, 1916-ban már csak 292.000 születés történt és ez 1917-ben — amikor is első félévben 150.000 születés volt — semmiesetre sem fog emelkedni. A háború három éves tartama alatt tehát több, mint 1.000.000 elmaradt születéssel kell számolnunk, ami — ha föltelezzük, hogy a csecsemő- és gyermekhalálozás arányszáma a háború után nem rosszabbodik, három évfolyamra elosztva, körülbelül 600.000 munkásköznek hiányát jelenti. Más szavakkal kifejezve, ez annyit jelent, hogy 1936-ban Magyarországon mintegy 150.000 férfi helyett csak körülbelül 50.000 husz éves férfi lesz, vagyis százszézerrel kevesebb, mint

amennyi lett volna, ha a háború közben nem jön.

Az emberhiány kifejezésére a gazdasági életben szokásos átszámítást alkalmazhatjuk és megpróbálhatjuk az ember értékét pénzben kifejezni. Hogyha valamely országban a lakosság által termelt értéket elosztjuk a munkaképes emberek számával és az így nyert összeget tőkésítve képzeljük, akkor egy-egy ember értéke tőkésítve kifejezve, 20.000 koronát jelent. Ennek megfelelően 200.000 ember hiánya tehát négy milliárd korona. A háború három éves tartamát véve számításba, csak a születések apadása folytán ez az értékvesztés háromszor annyi, vagyis tizenkét milliárd korona. Ez öt százalékos kamatózással évente kétszázmillió koronának megfelelő munkaeértékvesztést jelent. És ez az összeg csak az elmaradt születések számából következő veszteséget jelent! Ehhez járul még az elesettek elvesztett munkájára, továbbá a harcstérről visszatérő rókantak csökkent munkaképességéből származó veszteség és akkor elképzelhetjük, mit jelent az emberi ajra nézve az, hogy ilyen munkaerő egyszerre hiányzik abból a munkából, amellyel kulturánkat felépítettük. Egész kulturánk abból a munkafelés-

A művészet partolásáról.

Irta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

II.

NEM LEHET A TECHNIKA VIVMÁNYA, a tudomány theoráinak tömege, nem lehet kiváltságos céh, milliós privilégium — hanem közkincs, amelyből mindenkinek egyenlő rész jut s boldogan szívhatja magába, mint az utakat szegélyező hársfák vagy lombos akácok virágfürjének szálló illatát. En hiszem, érzem, hogy más lesz az ember a művészzel való foglalkozás folytán. Látom a lelkeken, a természetben a csodás metamorfozist, amelyet a szépművészetekkel való foglalkozás teremt és varázsol elő s én azért hirdetem ezt megdönhetetlen igazságnak, hogy az egész élet átalakul, durvaságát, bántó érdességét veszti, ha a művészet iránt kedvet s lelkesedést ébresztünk. Tudjuk s érezzük, hogy szociális bajaink elaltatására orvosszerre van szükségünk. Keressünk ez után más utakon. A rideg tudás, különösen — ha nem alapos, nem logikus, rendszeres — sovány vigasztalást nyújt az élet jobbra fordulásához. Az ugyan sohasem fogja ingadozó elméleteivel az élet sebeit megaztatni. Hogy fájó, érdes ne legyen az élet, iltessük a lelkekre a művészet szeretetét, amely nemcsak időtöltés s a mellett valódi kultureszték. Allynk be ide s evangélium mellé apostolnak s a hol lehet tegyük ennek érdekében valamit. E tan, a lelkesedés heve,

ha sokat közöltünk magával ragad — más szint ötletek városaink, utcáink, tereink, lakásunk, s én hozzá teszem (társadalmi életünk is — amint azt Pfeifer kollégám felolvasásából a minap kiesendőt hallottuk. En é pár szavammal más tónusban ugyancsak a művészetek felkarolása mellett foglalkozni állást, mert én ettől sokat várok s újból hangozatom — a modern élet cizellirozott finomságát s a megértés nyomában bárhol boldogságot innen reménylen.

Szivük, nemcsak és szépért kelkesedő lelkek segítségét, támogatását kérem korunk e mostoha gyermekével, szemben. De a matiné keretén belül még valamire adósak vagyunk, s nekem — aki egy megvárt élet okát a művészetben látom; annak varázst hirdetem — ez adóságot törölnöm kell. E kis részzel lesz felolvasásom egész.

A hadi kiállítással kapcsolatos két festőművész tárlata. A hadi kiállítás díszterese magyarázata már az első matiné alkalmával elhangzott. A tárlat valóságos méltatása e pár alábbi sorból hangozzék, mert Pfeifer és Markó művészetével érdemes foglalkozni.

Ha előbbi szavainkhoz következtetések akarunk maradni, rajongással kell a művészet minden ágával szemben viselkednünk. S ezt a lelkes örömet át kell ruhásznunk azokra, akik "telt kézzel hozzák felénk a költő szellemünk invenciózus szépségeit a formatökéletesség s anyagi szépség tartalmas együttesben.

Markó Lajos, vitéz huszas honvédezedünk révén is rokonszenves nekünk. S ha most művészetét tekintjük, gazdag lelkeink külső redőrxé, — akkor e

rokonszenvtünk vele szemben erősen növekszik.

Tiszán, dúsan látjuk művészi erejét virágain s kimeríthetetlenek ötnik fel tudása, amelyre a karakter különösen termékenytől fog hatott.

Egyénisége s művészetének varázsa, hogy különös irányhoz nem köti magát: Amit eszméi sópnek megismer, fest meg s rögzíti.

A tartalomnak szép formát is ad.

A feltétele munkával nem elégszik meg, hanem a művészi erők és értékes hatások tulajdonalán ruházza fel minden művét.

A művészet terén a legteljesebb szabadságnak hódol, de az örökérvényű szabályokat művészetben tisztelben tartja. S bár s természet a maga nagyszerűségében az ideális, még sem valja magát náruhalistának a szó utkeletti értelmében, azaz, s természetből sohasem felejt ki a lelket, a szellemet. Így válnak ki képei a némaságból s lesznek beszédesek, elevenek E tulajdonsága miatt Markó legközelebb áll a romantikusokhoz. Leginkább kompozíciókkal foglalkozik s ott a témát is maga komponálja. Csodálja a renaissance nagy klasszikusainak a ezek mellett Becklin, Stuck még azok, akikre nagy bálmulattal tekint Otthonos az olajfestésben, az akvarellben. A tua, szén és ceruza rajz mind tehetségéről beszél. S hogy a grafikaikat sokat foglalkozt, arról ékeskedő beszédek a tárlat nálány gyönyörtelen sikerült rézmetszete. Stilisában haladó, modern színtérző festményeinké, s hatásos színtöfjai pedig alkotásának hangulatos mozgalmasságával beszélnek művésze-

legből származik, amelyet a primitív élet-szükségletei megszerzésére fordított munkán felül végzünk és hogy még a folyton racionalizálódó termelés mellett is munkánkól nagyon sokat kellett fordítani az elsőrendű életszükségletek megszerzésére és nagyon kevés jutott a kultúrára, azt legjobban mutatja kulturánk alacsony átlagos színvonalára.

És ez a munkamenység — évi sok százmillió koronának megfelelő érték! — hiányozni fog az általunk termelt értékből akkor, amikor Magyarországon a belügyi tárca egész egészségük — költségvetése alig negyven milliót tesz ki!

Ez, a néhány százmilliót, mit veszít nagynehezen felépített kulturánk az emberek számának csökkenése folytán.

Gyászrovat a huszasoknál.

A m. kir. 20. honvéd gyalogezred tisztikara fájdalmas szívvel jelenti, hogy kiváló bajtára Kun Sándor százados-gazdasági tiszt, a hdm. bronz katonai érdemérem és a v. é. sz. a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, stb. 1917. évi november hó 27-én hárterti sebesülése következtében Laibachban meghalt.

Hón szeretett bajtársunk elvesztése fölötti fájdalmainkat enyhíti az a tudat, hogy édes hazánkért áldotta fel életét s a Mindenható jutalma várta a boldog örökévalóságban.

A háború kezdete óta járta a diadalok útját Wolyniától az olasz földig s mindenkor a legjobb bajtársnak s legkiválóbb katonának bizonyult.

Hált tetemei Laibachban 1917. december hó 3-án a laibachi ev. temetőben adatták át az anyaföldnek. Emléke örökké élni fog szívünkben.

Tábori postá 415. 1917. december havában Nyugodjék békében!

tének komolyságáról, bensőségés mélységéről. S ha most mindenhelyre csatoljuk aprólékos megfigyelésének mélysegét — Markó művészetéről igaz képet adunk s kimeríthetetlenül látszó tehetségének megvilágított képét tulajdonosságait. Huszasainkról festett képei még nagy nevet szerznek mesterünknek.

Mások kiállító művésznak teljesen a miénk. Bőszék vagyunk rész s örömmel valljuk őt sajátunknak. Bizonyos fénybőségben látjuk őt magunk előtt, amikor lelke, ambíciója egész erejével törekszik városunk művészi szintjét emelni, az ifjúságot pedig a művészet megértésére s megszerzésére rábírni. Művészetének fáradhatatlan rajongója, örömmel látja a szépként, nemesnek diadalát, az ember tökéletesedését, fennemadást, desztillálódását a művészet szűrőjén át. Van eszméje, terve s azoknak realizálásán fáradozik, hogy s föld minden emberének boldog otthona legyen. Kíván harcolni, felvilágosítani, hogy lendítsen városunk művészi életén s e szempontból nem régen egy programot is adott, amelynek dícséretes terve a mi lapunk hasábjain méltatásra talált s városunk kulturális fejlődésére kihatással lesz. Művészi irányában folyton az a törekvése, hogy a régi mesterek technikai tökéletességét a modern impresszionizmus s a luminizmus vívmányokkal egyesítse. A választó mindig a legelfogulatlanabb objektivitással nézi, lelkesebbé herélt azonban sohasem tagadja meg a festőművész temperamentumának erpüjt kitérését. Az artva Zola meghatározása szerint: — hogy a művészet egy darab természet a festő temperamentumát nézve. Pfeifer temperamentumát — amely a művészetben az egységességgel azonos — annyira

A m. kir. 20. honvéd gyalogezred tisztikara mély fájdalommal jelenti, hogy bajtársai közül újában az északi és olasz hárelőren az ezred diadalmas harcainak királyi és haszárt hősi halált haltak: Tántos Lajos hadnagy 1917. május 24-én Kostauejceánál, Zolnai István hadnagy 1917. augusztus 5-én Woltinelnél, Remes Jenő tartalékos hadnagy 1917. május 24-én Kostauejceánál, Kelemen Lajos tart. hadnagy 1917. április 4-én Pappalván, Bulla Miklós tart. hadnagy 1917. szeptember 4-én Szelónál, Dávid Géza Lajos tart. zászlós 1917. szept. 4-én Szelónál, Oslay Márton tart. zászlós 1917. jul. 2-án Kostauejceánál, Polesinszky Géza tart. zászlós 1917. november 13-án a Pieve mellett, Nemes Vince tart. hadapród 1916. szeptember 6-án Jakobenél, Boronyák Gyula tart. hadapród 1916. július 28-án Északi hadsíntről.

Vitéz katonák, jó hazafiak és derék bajtársak voltak. Emléktök előtt tisztelettel hajtjuk meg ezredünk várzatata, dícsőségés lobogóját.

Nagykanizsa, 1917. december havában.

Polgármesterünk felhívása.

Közhírré tesszem, hogy a Nagykanizsa város területén született, itteni illetőségű és Nagykanizsán tartózkodó 1901. évfolyambeli népfelkelő kötelezettek bemutatkozó szemléje 1918. évi január hó 20-án, azaz vasárnap, az osztrák-magyar Monarchia területén bárhol született és Nagykanizsán tartózkodó 1900. évfolyambeli népfelkelő kötelezettek, valamint az eddigi szemlékről bármilyen okból elmaradtak pedig 1918. évi január hó 21-én, azaz hétfőn mindenkor reggel pont 8 órakor Nagykanizsán a Polgári Egylet nagytérképében (Sugár-út) fog megtartani

Felhívom a népfelkelő kötelezettek, hogy a fentiről időben és helyen tisztán öltözködjék a legszigorubb büntetés terhe alatt jelenjenek meg és azok a népfelkelő kötelezettek, akik annak időjén katonai szolgálatot teljesítettek, katonai okmányukat a népfelkelő bemutatkozó szemlére magukkal hozni és bemutatni tartoznak.

hívós, mérsékelt és tartózkodó, hogy a műveinek nyugodtságát, optikai hűségét igen kis mértékben befolyásolja. „A l'art pour l'art” elvét, azaz, a tisztán festői értekek keresését a legmélyebb lelki problémák festésével kerései egyesteni. Émbe törekvésében megismerjük őt egyéniségének teljes eredetiségével, hogy a tradíció tiszteletben tartása mellett is a XX. század gyermeke, aki annak szereteté s tudja is bizonyítékait adni művészetében, hogy a legmodernebb vívmányok is csak a régi művészet tradícionális szentségének respektálás mellett fejleszthetők tovább. Művészi felkészültségéről a tárlat bőséges anyaga tanusodik. Tónusa finom, rajzoló talentuma pompás, képei pedig harsognak az életől. A művészfajok közül az impresszionizmus tájkép és a csendélet állanak szívéhez legközelebb, jóllehet a portréfestés adja ambíciójának legmagasabbját. Tájépek, csendélet, genre, interiors mind művészi hivatásának ráteremtéséről beszél, amellyel maradó művészi becsü akortársokat akar és tud produkálni. Legszívesebben olajfestékekkel dolgozik, de művelni az akvarellt, a ceruzát, a krétát és szénrajzot is, a pastellit azonban soha. Törekvése bizonyos szűzterén bőséggel a következőkben nyilvánul meg s foglalható össze művészi pályafutásának jövőjére nézve: — úgy szeretne rajzolni, mint Lionard Rembrandt tónus, érzékével s Makart világító színeivel. Ezzel győz meg bennünket kiállított műveinek összességével. De fejezzük be. A harmadik matiné művészi élvezete mellett vigyük magunkkal azt a fogadalmat, hogy a művészetnek pártolói, barátaí, terjesztői leszünk.

(Végső)

K.-gazda leveleiből.

Csata után.

Véres, kormos romok közül,
Nyugóhelyem, de seholsem taládom.
Kimerülten bandukolok.
Mosolyogva tűnököm a halálon
Csalatajra íjlesztő csend! —
Elpihent az emberiség fergege. —
Majorka baka lomboll erbe:
Falujokból kiverünk a szerveket!

Csak egy kunyhó maradt épen
Megöta a személyes vízi, mély árok.
Küszöbén egy puskás asszony
Holtan fekszik. Melle-vére szivárog.
His hánykaja ébresztgeti...
Kis lángja már a sok sárástól berekedt...
S ölle-kapom, bubisgatom
Azt a kócos, szegény, árva gyereket!

S haza száll a fájó lelkem.
Megheresi árokpárti, kis lakom.
Fáradt szárnyammal, alkonytájakban,
Nagyon halkán bekopog az ablakon.
Ha nem volna olyan fáradt,
Amig innen elér oda, epedve:
Bús-haragos zörgéséről
Az az ablak talán-meg is repedne!

PERKE ÁGOST.

Jegyzetek a hétről.

Manapság a demokrácia a jelszó. Minden ennek a jegyében történik. Legalább így mondják. El kell hinnünk, mert telve van vele a levegő, a műhely, a lakó, a parlament, minden, minden. Haladunk tehát az egységesség felé Talán túl rohamosan is. Ma holnap állni tudunk fegyelmezni, rendet teremteni — mert mindenki megittasult a demokrácia jelszavával. Az inasok a műhelyben, a boltban mind demokráta. A favágó, a munkás, az iparos mind ugyanezen az elv alapján fümigálja az urat, aki reászorul. Így demokráta világban élünk. Nem: tagadjuk. A edger már kinn lóg. De azért még sem vagyunk teljesen azok. A minap is egy igazán szegény ember ment egy boltba, valamit kért. Hiába, nem volt az ő számára. Pedig, a mint én ismerem, három fla kűzd a fronton, ő maga is katona volt. Ugyanekkor egy ír is jött be. Az tőstent k pot, amit kért. A nagy demokráciában tehát még egy hiány van: — a pénz még nem demokráta. Pénz és pénz közt még van különbség.

Szó, ami szó, derék főkapitányunk sokat dolgozik. A sok vérző seb közül azonban nem lehet egyszerre valamennyit meggyógyítani. De legalább egy pár sebre már olt a gyógyító ír ama rendelkezés, amely mindenütt oltható városunkban. Szép dícséretes, jogos minden sora. Hálával is gondolunk az intézkedés értelmi szerzőjére. De hangunk megint felemeljük s kérjük, hogy gyakrabban tessék ilyenféle rendelkezést hozni. Még igen sok mentőlő fáj, sajog a lelkeknek hiányos át. még nem egy helyen. Szeretnénk, ha mindent úgy tethetők be lábunkat, hogy meglepetés sehol se érjon, s tudjuk előre, mint kell miét füzünk. De itt a bökkenő! Tessék csak megpróbálni a rövid árú kereskedőket, hall ott olyan árakat egyes cikkekért, hogy elámul. Ide is kérjük a bepillantást, a főkapitányi rendelkez-

Hangszereket és jó huzóharmonikákat

I-sőrendű minőséget ajánlok a legolcsóbb árért.

Szétküldés utánvétellel. — Kezeskedek arról, hogy csakis jó és az értéknek megfelelő hangszereket szállítok, ennél fogva megengedem a kicserélést ha az 3 napon belül az átvétel után történik. — Megsértett árukat nem fogadok vissza — Az árak dabonkint értendők.

Továbbá: Hegedűk, citorák, rézfuvóhangszerek, fuvolák, klarinettek, dobok, cimbalmok, beszélőgépek és lemezek nagy választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József

hangszerkereskedésében.

NAGYKANIZSÁN, DEÁK-TÉR 1. SZÁM.

Mindenféle hangszerek javításra elfogadtatnak.

BERLIN NAGYMOZGÓ SZINHÁZBAN mindennap tartatik előadás remekszép műsorral. Minden 3-ik nap új műsor. A csodaszép műsort leírni itt e helyen leírni nem lehet, ezt látni kell mindenkinek. Minden egyes kép a kinematografiának legszebb alkotása, A „BERLIN“ színház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk.

Adakozzon mindenki tehetsége szerint a katonák Rokkant alapja javára és a Hadsegélyzőnek.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztő és kiadóhivatal Deák tér 1.
Telefon: 189. Hirdetések díjtablása szerint.

Főszerkesztő:

Kemény László

Felolvasó szerkesztő:

Erős Sándor

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 30 fillér.

Hogy élnek Angliában.

Írta: Jacques Marsillac.

A múlt napokban barátom érkezett Párisból, akivel egyik londoni francia vendéglőben obédeltem és ő ugyancsak meg volt lepve, mikor a pincér nem akart az ételhez egy második darabka kenyert hozni. Megmagyaráztam neki, hogy habár Angliában még nincsen szerencsénk a kenyérgyérhez, — igaz, hogy tervezgetik — a vendéglők szűkös rációra vannak szorítva és bizony vagy ötven londoni előkelőbb vendéglőt, köztük a Carlont, — hol a gurmé szempénye Escoffier trónra, — a Resterant Simpsonot, az angol konyha glóriáját megbüntették, mert több kenyeret szolgáltatott ki, mint ami közéletmezés ellenőrtől van előírva. Nagy tévedés bizony, ha azt hiszik, hogy a Brittsziget ország bővelkedik az élelmiszerekben!

Dehogy bővelkedik, csak hallgatnak az angolok élelmiszeremből, mert bizony annyi a megszorítás a különféle közéletmezésre vonatkozó rendelet, hirdetés, ajánlás, tilalom, hogy címük tisztá felsorolása hasábkot tenne ki. Ne tessék gon-

dolni, hogy tuzozok, itt van például a mai rendes efajta kiadványokból rész, két nagy oldalt tesz ki és a következő hangzatos címet viseli: The Pigs Maximun Prices Order 1917. akik Shakespeare és lord Rhonda hangzatos nyelvét nem ismerik, azok előtt így hangzik: „Rendelet a sertésárak maximális áráról 1917. évben.”

Nagy gyorsasággal megyünk itten az államosítás azon alakja felé, amelyről előtörtéte egyes filozófusok álmodoztak. Ma az összes nagy üzemek, amelyek közellátási cikkeket állítanak elő, vagy forgalomba hoznak, monopolizálva, vagyis szorosított értelemben ellenőrzve vannak az állam által. Az állam határozza meg az előadó hasznának megállapítása mellett a kenyér, liszt, burgonya, cukor, tea, tej, vaj, sajt, sonka, gyümölcsíz, száraz főzelékek, csokoládé stb. árát.

A célja ezen intézkedéseknek az volna, hogy a spekulációt megtiltsák, azonban sajnos az árak sokkal magasabbak, mint a háború kitörésekor. Ime itt egy kis táblázat, (átszámítva frank és centimes értékre és kilogrammra) a legpontosabban saját háztartásom feljegyzéseiből.

	1914.	1917. november hó
Kenyér (kg.)	0-30 — 1-35	Fr. 0-50 — Fr. 0-45
Liszt	0-25 — 0-30	0-45
Burgonya	0-10	0-25
Cukor	0-50	1-40
Tej	0-45	0-85
Tojás (ducatja)	3-10	5-60
Sajt	1-80	3-65
Marhahús	3-65	5-50
Juhhús	3-—	4-—
— fagyasztva	1-80	3-65
Rizs	— 40	— 80
Kávé	4-50	6-80
Tea	3-60	6-40
Cacao	5-50	7-75
Szén, tonnája	37-—	55-—
Petroleum	0-28	0-55

Őnök azt hiszik, hogy milyen olcsó minden Angliában ha ezeket az árakat áttekintik, látjuk, hogy ez bizony nagy tévedés!

Tavaly óta az emelkedés majdnem száz százalékos, de még ez is csak látszólagos, s valóságban azonban még sokkal több. Mert hogy egy-két cikk olcsóbb, rendezés ennek az állam illetve az adózó fizeti meg az árát. Ujabbán ugyanis elrendelték, hogy 2 kilogramm száraz kenyérnek az eladási ára egy frank. Ez az intézkedés az angol budgetnek évente egy

Az elégedetlen.

Írta: K. L.

Fiatalság szép, szöke asszony volt. Terméte négyre inkább alacsony, mint magas. Valahonnan a hegyek aljából jegyezte el magának egy katonatiszt. Solhasem volt nyugodt a megelégedett. Már leány korában csapongó természetű volt, mindig mássra vágyás, mint mivel a természet és a szülői szeretet elhalmozta. Egyszer eltűnt falunkból.

Először talán meg sem éreztük Myra hiányát, — hogy nincs közöttünk cs-nagó hangulát, szoros kék szemével, jászi természetével; de minden nap a később viradtakból jobban s erősebben tette magát számunkra Myra hiányát érezhetővé. Nehezen szoktuk meg mi fiatalok. Fájtn nekünk, hogy körünk-ből ismét kiszakítottak egy lelkét ki már annyira használt forrt szeretetreméltó fúrge egyéniségével s kire nézve, gyermekies hitünk szerint, mi is nélkülözhetetleneké lettünk. Pedig tövérdünk isletünkben. Míg mi őt a szüneti forró napok minden hűvös estélyén külön emlegetünk s önkénytelenül kiáltozuk nevért, hogy ne feledjen az égbe tekinteni, ha egy csillag, megunva életét, az égről levetítte magát a sötét magasból: addig ő férje oldalán talán már roánk sem gondolt, — roánk, az ő gyermekkorai pájtására, ifjúkori rokon-szenvedő földjére.

Később aztán már mi is megszoktuk hiányát s az fel sem tűnt nekünk. Kevesebben töltöttük otthon mindig a nyarat. A leányokat elvitték csak-

nem mind hazulról. Gazdagok is voltak mind, a szépség sem hiányzott náluk s a jószág sem volt nélkülözött tulajdonuk. Deleg ifjak búsán viték el őket az életbe, az örömteljesnek látszó, kiábrándító életbe.

Az ifjak férfiakká nőttek, azok sem jöttek haza többet, vagy legalább is nem nyáron. Az élet pörölve öszetörte a honvágyat, áthatolhatatlan korlátot emel a vágyak elő s a modern élet csakhamar idegbenült rabszolgájává teszi a még kevesebb előbb szabadon csapongó lelkét. A nehéz élet engem is beosztott a töretlen szellemmezők megmárvólésán fáradozó munkásapátába. En sem voltam már tisztán az enyém, a magamé. A családi házbán idegenek gyújtották tüzét s hol előbb ismert arok köszöntöttek, most mindent ismeretlen emberek lettem s nem ritkán kibíalt, lakó nélküli levő házakba bukkantam.

Késő évek sora múltán vetődtem egyszer mégis hazra. Szép pár esztendővel később írta már viseltes homlokára számát a kalandáriám.

Ismét bekocogtam az ismert házak ajtáin, gondolván, talán már megunták néhányama a hangos élet fárasztó zaját s eljötték meghihenni haza az ősi falak közé, a gyermek emlékek helyére az elhalt apák, anyák, életből kidőlő jó barátok örök pihenője, — sírja mellé.

Nem omlódtam Az otthon édes fogalom, sok baja orvosság, számtalan fájdalom megnyugvást szolgált. Az időgen kínzó valami, még ha ismerős is már, — míg az otthon, ha tudata sok fájdalom

felkötője, számtalan szenvedés, gyász helye is, — mégis csak otthon. En volt haza, e tudat, ez érzés közöttünk nem egyet különböz változással.

A Myráék háza felé mentem először. Látni akartam a házat ismét beltiről. Olyan e még a falak belől, mint régen volt, — fényesre járt-e még a kőszob vaspánja, vagy már rozsdá emészté, — rózsavilággal teli-e az udvar, vagy már nem szakított többé senki előlha illatos virágot?

S míg ifjú emlékeim ezivel szöngtök körülkeltem kérdések alakjában, észre sem vettem nagy hirtelen, hogy már a ház előtt állok.

Nem igen változott az ősi ház falán semmi sem; legfeljebb az idő vont fekete patinát a fehér meszelés fölé. A tető már többet szenvedett az idő sulya alatt. Sokat verte az eső s tartotta magán, a két havát jó ideig, hideg után a meleg nyár verte rá forróssága repesztő sugarát, — cserépei tördöztek, darabosak, hiányosak voltak.

A kapuzót tartott. Ez is a régi volt. Bezárva találtam. Nyugot ésszámom rajta, mire az ódi vastóneg nyirkoviraga szakadt befelé. Egyik sapkavasm már törött volt, nem bírta tovább a szolgálatot, melynek tartalma alatt oly sokat nyugodt, annyit nyirkogott. Az udvar nem volt a régi. Az egykori kis utat felvette a grom, a gaz, — a rezedát kioltta a csalán, a tuskás bogács, — a rózsát, azt a pirost, fehér, krémvirágú szép rózsafát tulnőtte a vad reinnu, ennek magva még a régi jó időkbel maradt, — s mikor már tulnőtte, letiporta s az szegényben halt el.

millárdjában főg kerülni. Nagy veszteség van a bürgonyánál is. Az állam a termelőknek tonnáként 150 frank jutalmat ad, sőt egy cukorpa termelőnek is. A hus még nincsen monopolizálva, csak el lesz adva a maximális árakon s a mézárósnak különként 50 centimes hasznót szabad számítani.

Meg mondom őszintén, hogy áll a helyzet. Nálunk is nagy szükség van ép úgy mint Franciaországban vagy a központi hatalmaknál. Például a múlt a télen hetente öt napon át nem kaptunk bürgonyát és hogy a szegény nép hozzájáruláson ehhez a fontos táplálékhoz a gazdagabbak három hónapon át lemondtak róla. Hetek voltak mikor nem bírtunk cukorhoz jutni. Hiányzott a tea, a reggelizés nélkülözhetetlen szalonna és ami szinte hihetetlen, soká vaj sem volt, mert a behozatal Skandináviából elmaradt. Élelmiszerek felhalmozása tiltva van a törvény által, tanu erre az a szerencsétlen liverpooli kereskedő, akinél 25 kiló gyümölcszet, 24 doboz szardíniát és 30 kiló lisztet találtak és elítélték 2000 frank pénzbírságra. Ezért mégis nagy az üzérkedés, a szétosztás nehézséges, a szállítás rendetlen. De ha megfogunk egy-egy üzért aki a maximális árán drágábban adta el az árúját vagy pedig áremelkedés reményében visszatartotta, akkor nagy bajok vannak. Egy Hall nevű Biegles Waldi gazdag földbirtokos a közéletmezesi ellenőr két havi elzárásra és 92,550 frankra ítélte, mert a maximális áraknál drágábban akarta eladni terményeit.

Ezek a kis mizériák amit mindenki bátor szívvel elvisel azzal a tudattal, hogy mindenki egyenlően viseli a háborus terheket. És ezeket a bajokat még mámorban sem fojthatjuk el, teszem egy pohár whiskyben vagy sörben. Először is azért, mert a kávéházak a szeszese italokat nem mérhetik ki, kivéve a déli órától délután 2 1/2 óráig és este fél héttől fél kilencig. A sör és más szeszese italok gyengék az az aqua pura jellegét viselik magukon. A szeszese italok alacsony szeszertartalmát akarja compensálni az árak bámulatos gyors emelkedés. A háború előtt egy liter sör nyolcvan centimesbe került, 2-50 frank. Az üveg whisky ami 1914-ben üvegenként 4 frank 50 cent volt, ma 12 frank 50 és emeleti oly gyöngye, hogy viz nélkül lehet inni. Ha az emelkedés folytatódik, akkor a részegeskedés külső jele lesz a gazdaságnak és jólétnek, addig is a londoni híres utcai részegeskedésektől elítélések a felére csökkentek.

Tehát ahogy mondja a közmondás önmegtartóztatás egyuttal a legjobb és a legrosszabb dolga világnak.

Igy élünk Angliában a világháború negyedik esztendejében.

A hadi foglytartó gazdák

felhíratnak, hogy hadifoglyait a hó 27-én délután 3 órakor a szokásos helyen orosz vizsgálatra okvetlen bemutatás s minden hadifoglyát 2 korona orosz vizsgálati díjat ott a helyszínen azonnal leróják, mert ellenesetben hadifoglyait azonnal elfognak vétetni.

ezt benne Szóke haját már itt-ott kiverte a kor az idő havarával fehérre; arcán is átszántott az élet ráncos ekéjével. Csak a szeme és hangja maradt meg a régi. Is az most is ugy moogolok kétségével, az most is ugy hangzott, mint évekkel előbb.

Nem várta, míg én kérdezem, ő kezdett beszélni s mintha örömmel beszélt volna. Ugy-e családokozik, hogy engem íly környeztetben lát? Pedig ezt én mind magam szerettem magamnak. — Hallgassz réám! Szólk kis szünet után. — Mindent elmondok magának, hogy jutottam én ily szegényes helyzetbe. Azt tudja, hogy ki voltam én előbb; azt sem felede meg, hogy örökös elgedetlen voltam s mindig más volt vágyam, mint amit a sors elém hozott. . . É természetemnek vagyok áldozata, szegénye, övezgye. Egyszerűen az egész! Több vagyonra vágytam, mint amennyi rendelkezésemre állott. Elmentem én is kísérteni a sokat emlegetett szerencsét, a bíráis vágya utazni kényszerített, oda, — messzire, — tudja hova! Hol annyí remény török meg a Test valová a családás, a veszteség, hova annyian mentek egy szobb, vigabb jövőbe vetett bizalommal s oly rokan jöttök vissza csalódottan, szegényen, kétségbeesve. — Én is jászottam abban a barlangban. Jászottam; széfcensét próbáltam egy arannyal. A férjem, kire ráragadt játso szvenvedéyem, kettővel próbálta hívni s mert erre sem jött felénk, míg másoknak halmszával szórta birtokukba az aranyat, — én már háromnál, négyvel próbáltam magunkhoz esalni, míg egyszer azon vetők magunkat észre, hogy semmink sincs, — mindennünk elvesztett! Ennyi az egész! A többit ne is kérdezz. Az már nagyon szomorú. Férjem már nem volt olyan erős, mint én. Ő meg-

HIREK

Jótekonyság.

Báró Gutmann Ödön ur elhalálása alkalmából özegeye és fia összesen 20000 koronát adakoztak különféle jótekonny célokra, mely összegből 5000 korona Verőce vármegyének, 15000 korona pedig különféle helybeli jótekonysági intézményeknek jut.

Elhalasztott Szurmay-est.

A február 9-ére tervezett Szurmay hangverseny február 16-án lesz. A hangverseny előkezesége Pásztor Irma zongoraművész szereplése lesz, meg Frysai karmester honvédzenekarának működése.

A nagykanizsai Szociális Művelődési

szervezet Patronage szakszövés a f. hó 18-án tartott munkaöráján a saját és a csecesem védelem: javára f. évi február 6-án a Polgári Egyeletben tartandó önnepély rendezését határozta el. Az önnepélyen közreműködni fognak: Jahu Adolf, Moll Gizella ürhölgyek Szigethy Sándor ur zongorkaéérté mellett, a főginnáziumi ifjúsági zene- és énekar és Dr. Mutschenebacher Edvin kir. törvényeségi bíró előadást tart a fiataloknak bíróelődásának tárgyat átirván, azonos gondolatoktól irányítva járjanak el a végező célként a nemzet gazdasági erejét megmenteni ügykező patronage munkában, szívesen hívják fel a közönség figyelmét és érdeklődését az élvezetesnek igérkező önnepély keretében megtartandó előadásra.

Gyászrovat.

Szombaton f. hó 19-én súlyos csapás érte városunk egyik kiváló polgárát Sanvéber Józsefet (aki jelenleg a 20 nfk. gy. ezred főhadnagya) Édesanyja öz. Farkas Józsefné néhai Farkas József és kir. kapitány özegeye (előbb öz. Sanvéber Józsefné) elhalálozott

A pítvar ajtóhoz értem, melán, szomoruan s ott benyitottam. Itt jártam be régen is, gyermekéveimben. De most nem az a mosolygó gyermekarc fogadott, mely lettén évek előtt.

Nem is fogtam hozzá, hogy egy pár szóval megböszentsem a konyha kis tündért, mint egykor, amikor a Myra éles hangjára a jó Lallyka: ifjedten szaladt elő s szelid mosollyal állt meg előttem, mikor láttá, hogy csak engem akar a szobába tessékeln hangos szavaival a szöke Myra.

Most más fogadott egy öreg szakácsné és senki más. Jó arccal üdvözölt. Ő a vén agyastyánok éppen nem ismeretlen bájjal fogadott. Kikérdezett, ki vagyok mit — kit keresek, miéért keresem azt, honnan jöttem.

Én minderre válaszoltam a kíváncsiságot nem hagytam kielégítetlenül, hogy gyanakó tekintetét levettessem magamról. — Erre egyet fordult s eltávozott.

Ketten jöttek vissza, elég sietve: az öreg cseléd s egy a kortól megreiselt urinó. — Myra volt. Örömmel fogadott s csaknem vonszolt maga után a szobába.

Beérünk. Mi más volt most itt is minden, mint hajdan, szobb, fiatalabb idők jártán! Az idő, mely kívül anyni minden óskává alakított, belül is mindent megváltoztatott. Ődon beregedésű volt a szoba burtozata. A kopott szőnyeg alul moly-lepek száltak ki a szután befuták magukat a megroped butor-bevonatokba.

Egymás mellé ültünk. Ezt a bizalmat most már megengedte az idő. Fűrközve néztem réá, fe-restem benne a régi, a fiatal Myrát. Nem találtam

törte az eset s egyszer — magamra maradtam. — Azóta itt élek szegényen, elvonultan. Sünki sem keres fel soha s én sem háborgatok másokat. Élek a multból, a mult emlékeiből s vádolómag magam folytonosan, hogy nem voltam megelégedett, Mert higgye el, most erős meggyőződéssel vallom, hogy csak ez az egy lehet igaz, való alapja a boldogságnak De én már azt késő tudtam meg, amint meg utánam is számosan későn fogják ezt megtudni, — saját kárunkra. — Mi kísérletetünk az élettel itt csak nem mindannyian, — a kivételek az igazán boldogok! — S ott nem akarjuk abban a boldogságot feltalálni hol, ha szerényen is, de számunkra a legbiztosabban található fel. De én már nem is beszélek többet, szélt ellaló hangon. Én már elmondtam életem. Most beszéljen inaga; talán vigabódtól tud számot adni.

Beszélttem is neki sokat, nagyon sokat. Elmondtam neki megelégedett életem nem egy boldog epizódját. S mikor már sokat beszélttem csendes, szerény, megelégedett életemről, egyszer azt vettem észre, hogy két szemét két könnyfátyol borítja. Nemi tudom, mily érzés volna elő e könnyeket, de aligha csalódóm, mikor azt állított, hogy az elhibázott élet bánatának könnyeseppejjé ragyogtak szemében.

Nemcsakokra bucsuztam tőle. Kijöttém abból a lakásból, hol egykor a vidám gyermekleány hangja csengett, most pedig a megtört özegeye könnyű hullámok panaszos szavak kíséretében.

S mikor a szabadba jutva magam előtt láttam a gyomos utat, a dudráról felvert udvart, akkor már nem esdalkoztam a látott pusztuláson, mert az elégedetlenség csak ily virágot fakaszthat.

Minden külön értesítés helyett.

gelsei és belliscei Gutmann Ödön báróné született welsachi Welsenfeld Albertin ugy saját mint fia **gelsei és belliscei Gutmann Arthur báró**, menyé született **gelsei és belliscei Gutmann Stefánia báróné**, unokája **Bva** valamint az egész család nevében fájdalomtól megmegtört szívvel tudatja, hogy szeretett férje

gelsei és belliscei GUTMANN ÖDÖN báró
nagyiparos és nagybírtokos, a III. osztályú vaskoronarend lovagja stb. stb.

1918. január hó 17-én rövid szenyedés után Belliscsén elhunyt. Drága halottunk Nagykanizsára lesz elszállítva és ott szerdán január hó 23-án d. u. fél 3 órakor a családi sírboltban örök nyugalomra helyezve, **Bellisce**, 1918. évi január hó 18-án.

ösv. Vidor Samuné szül. gelsei Gutmann Hedvig gelsei Gutmann Izidor és neje gelsei és belliscei Gutmann Vilmos báró és neje gelsei és belliscei Gutmann László báró és neje gelsei és belliscei Gutmann Aladár báró és neje mint testvérek.

Koszorúk mellözését kérjük.

A városi párt értekezése.

Meglehető részvétele mellett tartotta Nagykanizsa város képviselőtestületének előkészítő bizottsága szombati délutáni ülését. Ennek legfőbb tárgya a városi tisztújítás kérdése volt, amelyben a megjelentek többsége az általános tisztújítás mellett nyilatkozott.

Az Agrárbank ajándéka rokkantaknak.

A Magyar Agrár és Járulékbank részvénytársaság elhatározta, hogy a rokkant katonák letelepítése céljából saját birtokából 250 holdat ajándékképpen, telereléből pedig 250 holdat 15 évi ingyenes bérletre átenged az Országos Hadigondozó Hivatalnak. Az átengedett területek igen kedvező fekvésűek, amennyiben községek közelében vannak. Az ajándékozotti területekből 150 hold a dáradi (Baranyamegye) uradalomra, 50 hold a rudnai (Tórontálmegyé), 60 hold pedig a szécskeszerzsi (Zemplénumgye) birtokokra esik. Az ilyen bérleteket a bank futaki (Bácsmegye), puszpökustai (Bácsmegye), hánlakai (Tórontálmegyé) és tamáshidai (Bihar megye) engedi át. Az Agrárbank gavallóros csekeledetében nem a birtok és a bérlet értéke a fontos, hanem a földajándékozás lényege: hiszen a szegény magyar rokkantoknak minden álma és boldogsága a föld, mely ősi erejéből új erőt ad a nemzetnek.

Vasuti rendőrség felállítására.

A belügyminiszteriumban, tekintettel a sok vasúti lopkodásra, szabotázásra és más — ilyen irányú működésre, vasuti rendőrség felállítását tervezik. Minden vasúti vonalon megfelelő számú detektívet osztanak be, akik a vasúton az utazóközönség fosztogatóit és a raktárak fosztogatóit figyelemmel kísérik. Azok utóbbi időben különösen sok podgyász tñnt el észrevétel és nyomtalanná nemcsak a raktárakban, hanem utcákban is olyan nagy úrtértekben, hogy a vasúti rendőrség szervezése valóban a közönség és a vasutak elsőrendű értéke.

Országos vásárok 1918. évben Nagykanizsán.

Nagykanizsa r. tanácsa városban 1918. évben tartandó országos vásárok jegyzéke: Gyertyaszentelői vásár január 29. Májusi vásár (Külön lesz jelezve.) Pünkösdi vásár május 13. Októbergőzgyónyi vásár augusztus 12. Terézán vásár október 14. Miklósi vásár december 2. Az országos vásárok szervezésére a lóvásárral vannak egybekapcsolva és csak egy napig tartanak. Ezenkívül minden szerdán marha- és sertésvásárral egybekapcsoló héttavasár a minden pénteken kispelembérvit sertésvásár tartatik.

A menekültek teadélutánjának sikeréhes pénzesz járultak hozzá a következők:

Műhofter, Berényi Árpádné, Májon Testv., N. N., Soherzné, Keszler Lina, Tenger Ferenc, N. N., Melcer Jakab, Fischel Fülöp Fia, Rustó M., N. N., Vida Endre, Kaszter Mikos, Krátky József, Mogyasi Ferenc, Kövesdi Bórné, Ötvös Emilné, Ferenzy Gyuláné, Erdélyiné, Pucher Mici, Deutsch Vilmos, N. N., Kohn Józsefné, Sartory Oszkár utóda, Perakaly Józsefné, Weisz Lajosné, Stern Leóné, Bukfeld, Steiner István 2-2 Korona, Süss Böke 1 K 60 f., N. N. 1 K 90 f., Tóth Beláné, Bergel B., Beilmanné, Jancsics Mária, Meneerné, Tyllné, N. N., N. N., N. N., Bader Henrik, Ruzsneré, Kleinné, Nagy Ádámné, Nollné, Stern Sámuel, Sz. D., N. N., Nagy Ferencné, N. N., N. N., Kálmán Leoné, Grünfeld Józsefné, Krausz Sománé, Wargáné, Olvashtatlan, Paukné, Rontó, Fáy, Rosenthal Gézáné, Lenkei, N. N., N. N., Gusztá, Hirschlerné, Spitzerné, Brill Albert, Grünfeldné, Buksz, Kohn, Fleischacker, Mezeiecki, Fischer Bené, Hegedűsné, König Vali, Buchter Mórné, Matolcs, N. N., Mezdorfáné, N. N., Wehry Hugó, N. N., Brandné, Wortmanné, Koltér J. N. N. 1-1 K. (Vége.)

Aljegyzői pályázat.

A városnál üresedésben levő aljegyzői állásra Dr. Kaufmann Lajos huszas hadapród őrmester a napokban beadta pályázatát. A pályázat személyes kvalifikációját nem igen kell kiemelnünk. Teljesen a miénk Dr. Kaufmann Lajos városunk szülője. Iskoláit jeles eredménnyel itt végezte s azután — mint szorgalmas fiatal ember készült a tégi pályán tanulmányait mindig szép sikerrel végezte itt is. Részt, mint önkéntes, a háborúban is kivette. Ényvi érdeme és kiváltsággal pályázik Dr. Kaufmann Lajos a város aljegyzői állásra. Reméljük — nem sikerte lent!

A január 26-iki hangverseny műsora:

1. Saint-Saens Concert. Gordonkán játsza Deák István gordonkaművész. Zongorán kíséri Blumenschein Vilmosné. 2. a) Mignon. b) Jensen Mitrmeindes Lőrénch. Énekli Haas Erzsébet énekművész. Zongorán kíséri Szigeti Sándor főhadnagy. 3. Chopin Barceuse Schumann. Liszt Widmung. Előadja Kalmár Heddy zongoraművész. 4. a) Rubinstein Melódia. b) Davidoff Romance sans paroles. c) Schumann Traumerer. d) Popper Fónódal. Előadja Deák István gordonkaművész. 5. a) Puccini Tosca ária. b) Kirchner Sie sagen es wäre die Liebe. c) Magyar dalok: Énekli Haas Erzsébet kóloratur énekesné. 6. Liszt, L. oraga. Előadja Kalmár Heddy zongoraművész. Jegyek a hangversenyre 10, 8, 6 Koronáért. Köhln L. Hás jelenében kaphatók. A hangverseny szombat este pontosan félkilencor kezdőlik.

Hadigondozók.

E hó 27-én délelőtt fél tízenegyre hivta egybe polgármesterünk mindazon urakat és hölgyeket értekezletre, kiket a hadigondozó testre vármegyének főispánja kinevezett. A hadigondozók nemcsak tisztjei leand a háború nyomorultjait gondozni, tanácsokkal ellátni, szóval mindazon ügy-bajos dolgokban gyámoltatni.

E nemcsak tisztsgót nemcsak humánus, de hazafias kötelességre mindenkinet elfogadni s annak becsületesen meg is felelni.

— A boldogult urnó már régóta csak családjának őlt és így a nyilvánosság előtt nem szerepel. Mintegy másfélóra óta súlyos beteg volt és így a halál megváltás volt rá néve is. — Holttétét a róm. kath. temető halottasházában avatolták fel és onnan hétfőn d. u. 4 órakor temették el a családi sírboltba. A gyász mely n. Sanrber, Kperjegy, Bentzik családokat érinti, városunk egész intelligenciájának mély részvételt keltette fel.

Bimbóhullás.

Klapper Miklós városi hivatalnokot súlyos csapás érte, feltehetően kis fiaskajuk Múcia január hó 16-án életének 5-ik évében elhunyt. Temetése szombati délután 4 órakor volt a temetői halottasházából. A bánatos szülőknak adjon a Mindenható Isten gyógyirt a fájdalom elűzéséért.

Hangverseny.

Ami nagy művészi élvezet — amelyet a 26-iki szombati hangverseny igér — a hangverseny, műsorból már eléggé indokolt Deák István gordonkaművész játékát oly tökéletes, amilyent ritkán hallunk a vidéken. A neves gordonkaművész Grácsa megye hangversenyénél is ez alkalommal utóbbi étti városunkat. Haas Erzsébet kóloratur énekművész nő számai nagy csodálatot fogtak kelteni s beszéd tárgya lesz sokáig városunkban. A harmadik művész, Kalmár Heddy a zongora virtuózok között első helyen áll. Élénk érdeklődéssel várjuk játékát a művésznőnek, hogy művészi fejlődéséről meggyőződjenek.

A VII. hadiközlés eredménye három millárd.

Múlt évi december 31-én fejeződött be a VII. hadiközlés jegyzési időtartalma. Még mindig érkezik vidékről jegyzési bejelentések, úgy hogy pontosan még nem tudjuk a jegyzés eredményét, pénzügyi körökben azonban ezt 3.1 milliárdra becsülik. Ausztria jegyzéseit is figyelembe véve, a monarchia kb. 9 milliárd jegyzést helyezett el a VII. hadiközlésben, amely eredmény minden várakozást felülmúl.

Adakozzunk a vak katonák részére!

Hangszereket és jó huzóharmonikákat

I-sőrendű minőséget ajánlok a legolcsóbb árért.

Szétküldés utánvétellel. — Kezeskedek arról, hogy csakis jó és az értéknek megfelelő hangszereket szállítok, ennél fogva megengedem a kicserélést ha az 3 napon belül az átvétel után történik. — Megsértett árukat nem fogadok vissza — Az árak darabonként értendők.

Továbbá: Hegedűk, citorák, rézfuvóhangszerek, fuvolák, klarinettek, dobok, cimbalmok, beszélőgépek és lemezek nagy választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József

hangszerkereskedésében,

NAGYKANIZSÁN, DEÁK-TÉR 1. SZÁM.

Mindenféle hangszerek javításra elfogadtatnak.

BERLIN NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN mindennap tartatik előadás remekszép műsorral. Minden 3-ik nap új műsor. A csodaszép műsort leírni itt e helyen nem lehet, — ezt látni kell mindenkinek. — Minden egyes kép a kinematografiának legszebb alkotása, A „BERLIN“ színház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk.

Adakozzon mindenki tehetsége szerint a katonák Rokkant alapja javára és a Hadsegélyzőnek.

ZALA-KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 102. — Hirdetések díjazásán szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona. 50 fillér. —
Egyes száma ára 50 fillér.

Lelkek demokráciája.

Írta: BIOCZY GYULA.

Mióta ránszakadt a vagyont, embert és kulturát pusztító vad világháború, oly nagyot fordult a világ, hogy abból, ami volt, alig maradt meg valami s ami megmaradt, az is átfómáldott. A fölöttünk tomboló eseménytenger viharzó hullámai a lelkemből új eszméket, új érzéseket és gondolatokat, új jelszavakat váltottak ki s az emberek milliói vakon esküsznek azok szentségére. Pedig az emberiség a történelem folyamán a legnagyobb csapásokat és szenvedéseket mindig a hamis jelszavak és ideák zúdították.

Ilyen divatos jelszó ma a demokrácia, amelynek erőteljesebb gondolatát a világháború, a „népek háborúja“ hozta felszínre, amelyben kétségkívül hatalmas demokratiázó erő van, mert abban a társadalom minden osztálya egyformán szenvedett. S e demokratikus „világáramlat“ azt követeli, hogy a hatalm megnyugtató demokratizmus mellett megteremtjük az élet demokráciáját, az emberi egyenlőséget és testvériséget.

Előttünk már nem újak ezek az eszmék. Hirdették Athén, Róma piacán, Páris utcáin, tanította Jézus; hallottuk titkon, nemes hevülettel hirdetve Martinovic, Kossuth, Veselényi ajkáról, akiket Kuffstein

tömlőceibe s a budai vár sötét, nyirkos kamráiba zárattott a zsarnokság, hogy elnémuljanak. De kitört sírjából a magyar demokrácia s diadalt, vértelen diadalt ült a jobbság felszabadításában. Ők voltak az igazi demokraták, akik lelkük nemes tüzét áldozták fel a közös oltáron. Ez volt csak az igazi demokrácia, amely nem egy osztály érdekeit tartotta szem előtt, hogy magának demagóg frázissal olcsó népszerűséget keressen, de a szabadságharc viharában egyébe lett az egész nemzet s összeforrva a testvéri szeretet tüzeiben dacolt később a mindent letrpő hatalommal. E szent hevületben tehettek félreértések, nézeteltérések, de fajgyűlölet nem metelyezte meg a szíveket.

Mennyire különbözik ettől a mai modern demokrácia, amelyet az emberek csak olyan divatnak tekintenek, mint annak idején a krinólint. Az igazi demokráciához nem elég azoknak a hangos szónoklata és melleverése, akik a félrevezetett tömeg vállain akarnak emelkedni s a magasztos eszmét csak kereseti forrásnak tekintik. Nem elég, ha a képviselő urak a választások előtt leparolálnak a „kérjesztenyű“ munkással s utána megmossák flom-kezüket. Az igazi demokrácia a szívek és lelkek demokratiázódásában áll.

Legyünk demokraták érzésben, gon-

dolatban, cétokban, irányokban, törekvésekben, szívben, lélekben, embertársaink megbecsülésében, szeretetében és egymás-közi viselkedésében.

Mi még nagyon távol állunk ettől a demokráciától, mert ahol az érzések és meggyőződések nem demokratikusak, ott a legjobb demokratikus intézmény is csak üres, tartalmatlan formáság.

A mi demokráciánk is csak ilyen Pótemkin falu, szemfényvesztés, mert még hangos demokrata uraink se igazi demokraták. A születés, vagyon, képzettség feldönt még ma is minden demokratikus elvet s megalkotja azt az arisztokratikus kört, amelyhez annak hordozója tartozik. A lipótvárosi demokrata kör bankártágya az adná leányát egy falusi szatócsnak, hanem mágnást, deszintir keres és ő maga is hétágy rozsdás koronák után fut, hogy a magasabb társadalmi régióba emelkedhessen.

Hát akkor hol látjuk a demokratikus eszmék megvalósítását? Az még csak megbecsülhető, ha az arisztokrata arisztokratikus vagy K. M. gróf exponált demokrata létere — amint mondják — így érdeklődik két napos flá egészségi állapotát iránt; hát M. gróf ur ő méltósága hogy éri magát? De az alsóbb társadalmi osztály tagja nem hordja e magasabbban az orrát, ha több

Török emlékek.

Írta: DR. LUKÁCS JÓSEF.

HEGY OSOMÓ EMLEK ZSONG KÖRÜL, — valahányszor a törökökről hallok és olvasok. Megkezeletem előttem egy nyári utam, mely 1910-ben vitt Törökország felé, s átélem ismét minden élményével, tapasztalatával.

Az idők ezek a beszéd és érdeklődés középpontjába sodorta ezt az országot s sokért nem adom, hogy vívatott helyeit láttam, féltett, szent helyeit sarutalann tapostam és megismerkedtem sok mindennel, a mit a legjobban csak a közélet harsonnáinak olykor tiszta, nem ritkán hamis hangjából ismernek. Jól vezettem és kalauzom a török földön dr. Karácsony Imre, a történelmi forrás nyomok után kutató magyar pap, azóta, bár fiatalon, kidült a magyar tudományosság igaz munkásságának sorából. A tudomány éledeződatait esett el. Halálát sebet a poros, pénzös akkát pergamentjei vágják kezén, mely hamarosan elmergést, s a magyar haza egy jó fiát veszette el, míg a tudomány világ egy szakavatott emberrel lett szegényebb.

Stegény Karácsony Imre! Kényi a te epita-funom! Ezzel tartozom emlékednek, mely mélyen ál lelkemben, a hála talajába ültetve. Három hétnél több időt töltöttem mellette. Reggel falálkozunk s csak este váltunk el. Mit tettünk a perszölő nap-óráiban, — olyan egyszerű a története. Jártunk, kel-tünk Stambul zseggos utcáin, erkélyes és rostályos falházai között, a lármás ember tömegben, mely a

rettenetes világforgalom felhajtott csapatát képezi. Semmi sem maradt előttem zárva.

A legnagyobb protekció oldalamon lépdelt s nem egy helyen kegyelmes basák, fényes ábrázatu nagy urak, ravasz mosolyú efferdikkal paroláltak. Nem akartok hamisít írni semmiben. Nem követtem a kommandósos távolról jött ember szokását, aki mond csak, nyugot, csak igazat nem. Én megszerettem a törököket. Rokonszenvesnek s szeretetre méltónak találtam őket. A magyar voltomon örvendő emlékek szávaiban volt valami átértetten szíves s ölelésükben igazán testvéri. Mert ölekezünk velük: nem is egy-egy. A szent bölcsesség, Aja Soňa óvszázados boltozata alatt meleg nyári délutánok sok óráját töltöt-tük el. Gyökényeken fekdtünk Cipőinket a nagy proféta oltalmába ajánlv, hagyttuk a templom bejárata-nál, míg mi hangtalan léptekkel, mely alatt csak néha zizegett a vékony gyökény szála, mentünk az ulemák lakása felé. S mindig ugyanazon szívessegg fogadott Kinyitották a könyvtárt s mi gyuar szemek-keg mel alig csodált. Korán példányok drága lapjait forgattuk Porós fölönök arany betnit vizsgáltuk s megnéztük Abubeker nagy koránját is. S nem messze tőlünk áhíatos igazhivők elnyújtott fájdalmas éneke s imája ostromolta az eget, hogy a proféta rátekin-tsen népére s adja meg neki még egyszer azt a dí-csóséget, melyet a jelen napjaiban istentelen közel tépdésnek a hitetlenek.

Az imádkozók hangja mind erősebb, s szaporodik a földön ülők száma is. Fohár kaftánban ül keresztbe tett lábain valamennyi. Egyik-másik könyvet is for-

gat. Azután következnek a Korán magyarázat. Egy imán szószékre lép s felmagasztalulva halgatja a sokaság. Ilyenkor tilos a gyuaroknak járni a templomban. Mi is egy helyben maradunk hármán, Karácsony Imre, egy ulemá és én. Csendben beszélgetünk. Pedig ez nehéz dolog a keletiéknél. Azok rendszerint hangosan beszélnek, s nem csak ajkuk adja tudunkra mondanivalóját, hanem egész alakja s főképpen a keze jár magyarázólag minden szóhoz.

Közben kionsunk Justinian fenséges templomából s megisszuk a barátság italát az ulemával. Fekete kávétünk. Néhány lépés onnan mindössze egy kávéházféle lokáltság, mely zsenyes is, ezotlan is nyugati szemnek. De alkalmazkodunk a környezethez. Én a kávé után még sörbottelt iszom, már csak kíváncsiságból is, hogy megtudjam, milyen az a török ital, melyet még Arany János is lanjára vett. — Mire tilt felriszultunk, mentünk ismét az Aja Sofia felé. Sárga falai mellől még minaretek nyulnak az ég felé. Kupolája meglehetősen alacsony s inkább merészen lapos ívével kelt csodálatt. Az imának már vége, szabad a körüljárás. Itt-ott egy fiatal hadosztály utköznék. — Az föl sen tekint, s a nagy profétának tanába elmélyedve olvas tovább. A hol hajdan a főoltár állott, ott ma is látható valamely oltárféle. Mellette két nagy bronz gyertyatartó állott felirással. Ezek a budavári Mátyás templomból kerültek oda a mohácsi vész után.

Halvány, csaknem elmosódott török felírás mondja el sorsukat, hogy honnan, mikor kerültek ide, hol lángbogatással, hirdetik Allah nagy hatalmát, kinek dicsőségére hozták ide a gyuar magyarok

trófiája volt. Érdemes feljegyezni a hozsokortanyos technikai kéesség tomboló erővel Pöpper Fondójának bemutatásán érvényesül. Ide nem futunk kommentár. Ez az előadás eszélyes a tudásnak, a rátermetőségnek, a művészetben való gyönyörködésnek. Ez volt Desák triumfusának méltó epilógusa. Ezt meg is kellett látni!

A hangverseny jövedelme közel 2000 korona volt.

Ma, különben Desák Blumenschein Vilmos lakásán ad hangversenyt, ahová a zene barátait a nagy művészi élvezet invitálja. Örömmel néznék előbe ennek a szereplőnek.

KRITIKUS.

Jegyzetek a hétről.

A dohány 9 félése megrágták. Már-már azt hittük, hogy tüstént nagyobb mennyiségben találjuk a trafikokban, Csabodtunk. Ismét tapasztaltuk, hogy a csabodás az ember sors. Nem a dohány lett drágább, hanem annak a helye. Nincs egyszerűen. Pedig keresünk. Akinek szenvedélye a dohányzás, ugys mindegy, hogy mit fűt, érte csak legyen. De már megszoktuk, hogy amikor az ár emelkedik, az hamarosan el is tűnik. Ez vezeti be rendszerint az újabb árdrágítást.

Az újabb kor ritkán produktív valahit. Legfeljebb az emberiség terén vannak felismerésaink. Más-különbén mindig közelebb jutunk az elhagyott, az elfelejtett körökhöz. Most a szilveszterkor erősen, amikor a pénz helyett a kereset-élfűtő vásárló ereje lőn irányító. A szerkesztésnek mindig jobban érdekes. Már nem azt kell kérdeznünk, hogy mennyibe kerül, hanem miért kerül. Is akkor előkerült a dohány, a petroleum és még sok más szükséges cikk, amely minduntalan szükséges, de amelynek csak holt helye van a falon. Ez az oka, miért tűnt el a dohány. Mert az erősen megőrvékeltet vásárló erejében. Hiába ácsorogunk a trafikok előtt. Ott nincs. De rejtett út-

kön van elég azok birtokában, akik dohányon vásárolják be a legszükségesebbet.

A háborúban megnőtt a mód. Az egyszerű ember s a falusi asszony is finomodott létszében. Vagy talán csak pénzben gyarapodott s miután most az a legelősebb, siet az valami hasznos tárgy nélkülözhetetlen dologra felváltani. A minap egy falusi asszony esaknem hatvan koronát fizetett nyolc éves kis fiának harmonikáért. A gyerek leül s nyekgette egy pár pillanattig, aztán — mint a legnagyobb szakértő, kimondta a szentenciát, hogy megvehető a harmonika. S az anya fizetett majdnem szó nélkül. Az után, amikor már kifelé mentek — nem arról folyt a szó, hogy drága volt a harmonika, hanem, hogy mit vesznek most — a kis leányiak. Boldog ország, amelynek lakosai között nincs is már más kérdés, minthogy, mit is vesznek a kis leányiak.

Ide írhatnám még azt is, hogy furcsa dolog, amikor nyíjtott ajtó dőngölnek valahol. Pedig ezt látjuk most bizonyos mozzanatok irányításában, amikor olyan dolgokat sürgetnek, amelyek vastökevezetességgel mennek a megváltás felé. De hát mindenek nem lehet az okát megmondani, vagy megtalálni.

HIREK

Primoča.

Szombaton, február 2-án Gyertyaszentelő napján délelőtt 10 órakor a Felső templomban mutatja be első szent miséjét Csányi László fehéregyházmezei áldozópap. Az újművés gimnáziumi tanulmányait Nagykanizsán a Kegyes Tanítórendiek főgimnáziumában végezte jeles eredménnyel. Az ünnepi szent beszédet Dr. Lukács József főgimnáziumi tanár az újművés volt tanára fogja tartani.

Személyi hir.

Lovás Sypniewski György tábornok, huszasszani dandárparancsnoka szerdán városunkban érkezik néhány napi szabadságra.

Az állandó válaestmány

Új évi február hó 11-én törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen felvendő ügyek tárgyalása véget fejező évi február hó 4-én d. e. féltenegy órakor a vármegyeház gyűlés termében gyűlést tart.

A Szociális Misszió Társulat

nyilvánosság szerzése Alapít. évi február 3-án 8 óra fel 6 órakor a Polgári Egylet nagytermében tartandó Patronage ünnepély műsora: 1. Nyitány. Előadja a fogimn. ifjúsági énekkar. 2. Balta. Hóok napján. Melodráma. Előadja Molli Gitella urhély, zongorán Kiséri Kaposi Géza ur. 3. a) Grieg: Solvregis Lied; b) Schumann: Im Wanderschönen Monat Mai; c) Mendelssohn: Frühlingeslied; énekl: Jahn Adolfné urhély, Szigeti Sándor ur zongorakísérete mellett. 4. Dr. Mutschbacher Edwin ur előadása a fiataloknak bíróságban megvalósulása törökös gondolatról 6. Hofrichter Emma urhély hűgedtszólója Kaposy Géza ur zongorakísérete mellett 6. Közkivártata magyarul; a) Tarnay. C. moll; b) Mutschbacher Y. Nyilj ki, nyilj ki, rózsabimbó. énekl: Jahn Adolfné urhély Szigeti Sándor zongorakísérete mellett. 7. Himnus: Emma a fogimn. ifjúsági énekkar. Az ünnepélyre városunk nemeslelkű közönségét szeretettel meghívja a rendezőség. Jegyek Kohn L. cégnél váltható. A jegyek ára: Páholy 20 K., Oldalutak 6 K., közép páholyok 2 K 60 ft., alhölly 1 K 60 ft. Felhívásokért közszépület fogad az egyesület. Az ünnepély rendezésének költségéhez adományoztak Frank Vilmosné uróné 10 K-át, a Post-

Magyar Kereskedelmi Bank Fiókja 30 K-át, a Nagykanizsai Takarékpénztár, A Dólmái Takarékpénztár, Bankegyesület, Néptakarékpénztár és Gazdasági Takarékpénztár 20—30 K-át, mely adományok az egyesület hálás köszönetét fejezi ki.

A Polgári Egylet közgyűlése.

A nagykanizsai Polgári Egylet f. évi február hó 2-án, szombaton délelőtt 11 órakor saját helyiségben rendes évi közgyűlést tart. Tízgyorozat: 1. Tükürt jelentés 1917. évről. 2. Zárászatadás, költségvetés, vagyonkimutatás előterjesztése és ezzel kapcsolatban a felmentvény megadása. 3. Kötvények ki-sorsolása. 4. Hónok, aleleok, listák, válaestmány és számvizsgálók válaestása. 5. Netáni indítványok.

A Hadsegélyező Bizottság Kiáltása.

A nagykanizsai Hadsegélyező február 2-án megnyitandó kiáltása iránt várszereste őriási az érdeklődők Szébből szebb kézműveket, iparművészeti alkotásokat hadifényképeket, festményeket régi porcellánokat és nyekket kerülnék kiáltásra. Mint már említettük, a fővárosi művésznő, Piek Emmy, festett dísztagyait a kiállítás céljaira átengedte.

A Hadsegélyező hivatali főnök felkéri a város nagyérdemű közönségét, kegyeskedjék a kiáltandó tárgyakat folyó hó 30-ig a hadsegélyező helyiségébe szállítani.

A kiállított tárgyak épegen tartásért garanciát vállal a vezetőség.

Újnapilap Nagykanizsán.

A Balog-féle nyomdát Csalag Jenő megvette és egy napilapot fog alapítani, melynek szerkesztője Tóth Zoltán lesz.

Adomány a Hadsegélyező-nek.

Új Farkas Józsefné úrnő elhunytja alkalmából koszorú megváltás címűn Bethlaim Győző ur a Hadsegélyező céljára 20 koronát adományozott.

A Hadsegélyező hivatali ellenőrző bizottság ülése.

Farkas Vilma urhély a Hadsegélyező bizottság és tevékeny vezetője a f. évi január hó 22-én tartott ellenőrző bizottsági ülésen számlát be a hadsegélyező múlt évi működéséről.

Z. Záhorasy Zoltán, Eperjesy Gábor és Ötvös Emil urakból álló számvizsgáló bizottság által megvizsgálás és teljesen kifogástalannak talált könyvek és számadások szerint 1917. évi március hó 26-tól 1918. évi január hó 21-ig bezárólag

befolyt összesen kiadás volt	13151 K 77 ft.
pénztári maradvány	3612 K 37 ft.

Ebből 147 K 57 ft. készpénz a készpénztárban kezeltetik, 3364 K 80 fillér pedig a takarékpénztárban van elhelyezve. Az anyagokért 100000 darab cigaretta hűvelőből és 160 korona értékű gyufából áll. A huszas hónapok karácsonyi szeretet adományait már kézhez vették, a 48-as bakák azonban ebben hónap miatt a szeretet adományokba csak ezután fogják megkapni, amint a már rége megrendelt dohány megérkezik. Sok kis kezeske már alig várja a cigaretta készítés megkezdését. Úgyes gondolat volt a katonáknak kis zsebnaptárral való megajándékozása. A csinosan kiállított naptárak — címlapján Ö Felsőse, hátlapján Husák, illetve a 48-as naptárain Halpthon von Szigeti ezredparancsnokok arcképeivel — a naptári részen kívül a 20-as hónapoké illetve 48-asok hósteinek leírását tartalmazk.

Az ellenőrző bizottság Farkas urhélynek a Hadsegélyező pontos és kifogástalan vezetésért, — továbbá a munkában fáradságtalan társainak szabadidejüket a Hadsegélyező céljaira való feloldozásért hálás köszönetet szavazott meg és további kitartásra kérte fel őket.

IRODALOM.

A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga írta: *Dr. Lukács József*, főgimn. tanár. A vasikos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekesebb és tanulósága olvasható, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Új Idők.** A világháború legújabb krónikája, irásban és képből az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész határterén történt, azt mind oléni tárja le a legújabb képben érdekes, művészi művelés és előkelő ízlés jellemzi. Harag Ferenc hettől, az Új Idők melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 10 korona kiadói árral, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— **Vasárnapi Újság** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre tíz korona. „Világ-kronika” val együtt tizenkét kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Jégpályaművelés st.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legelőbb újság a magyar nép számára, félévre 3 korona 40 fillér.

— **„Műt”** szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekesség és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Pálrész-ut 15/a. — Előfizetési ár félévre 15 kor. Mutatványzámat készsággal küld a kiadóhivatal.

„BERLIN“

Nagyozgó Nagykanizsán,
Erzsébetter Szarvas-Szálloda.

Az újonnan átalakított modern nagyteremben

mindennap tartatik előadás

hol mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb s legválogatottabb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelőrendű, legújabb s legremekesebb alkotásából van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort sem a budapesti, sem a bécsi nagyozgókban sem lehet látni. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb s legérdekesebb moziműsört mutatja be, finom művészi ízléssel összeállítva. Azonkívül, hogy az előadásokat minél kellemesebb és élvezetesebb tegye kitűnő zenéről is gondoskodott. — A művészi színvonalon álló zenét egy elsőrendű zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új remek műsor. A „BERLIN” nagyozgó színház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. Előadások hétköznap 5, 7 és 9 órákor. Vasár- és ünnepnap fél 3, 5, 7 és 9 órákor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását és az előadásra való pontos megjelenését tisztelettel kéri

AZ IGAZGATÓSÁG.

A világháború minden mozzanatáról
bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő

értésutlésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP
olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Négy évre . . . . . 80 korona.
Fél évre . . . . . 40 „
Negyedévre . . . . . 20 „
Magyarországon . . . . . 4 „
Magrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rákóczi-ut 54. szám

Téglagyártáshoz szonot,
építéshoz meszet ajánl
Bergstein Pál
kőszén- és termény-nagykereskedő
SZOMBATHELY.

Hangszereket és jó huzóharmonikákat

I-sőrendű minőséget ajánlok a legolcsóbb árért.

Továbbá: Hegedűk, citorák, rézfuvóhangszerek, fuvolák, klarinettek, dobok, cimbalmok, beszélőgépek és lemezek nagy választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József

hangszerkereskedésében,

NAGYKANIZSÁN, DEÁK-TÉR 1. SZÁM.

Mindenféle hangszerek javításra elfogadtatnak.

Nyomatott a Laptalajdoson Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában, Nagykanizsán.